

*Ковалів С.-М. В.,
кандидат філологічних наук,
старший викладач катедри української мови
Національного університету «Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0009-0009-6454-5580>*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ СВОБОДА У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ ВІКТОРА ЮЩЕНКА

Анотація. У запропонованому дослідженні проаналізовано проблеми особливостей вербалізації концепту свобода у політичному дискурсі на матеріалі промов третього Президента України Віктора Ющенка. Закцентовано на тому, що комунікація політика втілюється шляхом мовностилістичних властивостей політичної риторики, а також безпосередньо через засоби відображення ментального світу індивіда у мові. З огляду на те, що свобода в системі цінностей українців займає найвищий щабель і належить до основ політичного дискурсу, підкреслюємо, що цей концепт є основоположним. Мета цієї розвідки полягає у встановленні лексичних засобів вербалізації концепту «свобода» у дискурсі промов та політичних текстів третього Президента України Віктора Ющенка. Реалізації цієї мети передбачає формування певних завдань: 1) дослідити головні теоретичні ознаки політичного дискурсу; 2) виявити засоби вербалізації концепту.

Актуальність роботи зумовлена пріоритетністю свободи, як «ключової категорії ціннісного виміру людського буття, найвищої та абсолютної цінності».

У розвідці окреслено поняття політичного дискурсу як одного із ключових категорій політичної лінгвістики. Підкреслено важливість цього поняття, оскільки предметом його вивчення є політико-мовні відносини. Окреслено низку теоретичних підходів до вивчення цього явища. Наголошено на успішній публічній комунікації Президента. З огляду на відмінний рівень ораторської майстерності, високий інтелект та загальний освітній рівень здебільшого в тексти, написані фахівцями, втручався, адже, прагнучи до успішної публічної комунікації, хотів формулювати власні думки у такому форматі, у якому вважав за потрібне. Оскільки сказане відіграє важливу роль і у зовнішній політиці держави, і у внутрішніх процесах. З'ясовано ядро концепту «свобода» у політичному дискурсі Віктора Ющенка та на базі слів-репрезентантів виявлено значення цього концепту.

Ключові слова: політичний дискурс, концепт, ядро, синонімічне розширення, вербалізація, свобода, публічні виступи.

Постановка проблеми. Зацікавлення феноменом політичного дискурсу щоразу посилюється, оскільки він перебуває під прискіпливим поглядом дослідників різних галузей наук: політологів, культурологів, соціологів, психологів, філологів. Як слушно зауважує А. Приходько, «політика є тією концепт-ідеєю, яка задає тип дискурсу і його профіль, із неї ж проростає весь ментально-інформаційний простір політичного дискурсу» [1, с. 244]. Увага до цього явища спричинила появу політичної лінгвістики. Адже саме на міждисциплінарному стику різних галузей, а найперше

політології (яка зосереджує увагу на ідеях та міркуваннях політиків, ціллю яких є політичне панування та увага виборців) і мовознавства (що концентрується на процесі формування політичної комунікації та стилю мовлення зазначених діячів), відбувається процес активної взаємодії. Ключовою методологічною проблемою політичної лінгвістики, яку можемо виокремити, є «досягнення концентрації зусиль політологів і лінгвістів, адже політична лінгвістика може активно розвиватись лише за умови, що в полі її зору постійно перебуватимуть не лише суто мовні проблеми, але й далеко ширші за своїм соціальним наповненням проблеми етнічності й національної ідентичності» [2, с. 65]. Політики у своїх промовах переслідують наміри озвучити власні розуміння навколишньої реальності та переконати виборців у їх правдивості та об'єктивності.

Оскільки в концептах ми знаходимо відображення мови та мислення, тож «політичному дискурсу характерний специфічний набір ключових концептів, які тлумачаться, як оперативно-змістові одиниці пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку, всієї картини світу, відбитої у людській психіці» [3, с. 169]. Однак відзначмо, що саме заглиблення у текст, пошуки у ньому смислів є головною засадничою умовою та прийомом дискурсивного аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оскільки мова є засобом впливу та маніпуляцій у комунікації між політичними діячами та виборцями, тому її дослідження є важливим аспектом на шляху до вивчення та розуміння політичного дискурсу. Відтак маніпулятивні стратегії, які політики застосовують у своїх зверненнях задля впливу на індивідуальну та колективну свідомість електорату, є предметом особливої уваги науковців.

Концептуальне поле сучасного політичного дискурсу досліджено у низці робіт вітчизняних та закордонних вчених. Це розвідки Е. Бенвеніста, О. Богомолова, Р. Водак, О. Зарецького, Д. Каліщук, В. Кулика, Н. Петлюченка, С. Романюк, К. Серажим, О. Селіванової, М. Фуко, Н. Шевчук, О. Шейгал.

Свобода є одним з найважливіших елементів, що входить до системи цінностей різних народів та культур, водночас вона є фундаментальною та засадничою категорією у концептуальній картині світу українців. Концепт свободи досліджували у своїх працях І. Голубовська, В. Жайворонок, В. Кононенко, Т. Нікішина, Ю. Письменна, О. Руденко, О. Яцкевич. Оскільки лінгвістичні дискусії навколо проблематики функціонування концептів у сучасному політичному дискурсі не вщухають та є недостатньо висвітленими, тож є потреба у подальшому вивченні цього мовознавчого напрямку.

Виокремлення раніше не з'ясованих частин загальної проблеми. В українській картині світу розуміння свободи здійснювалось одночасно із розвитком нації, держави та законотворчості. Зважаючи на послідовність історичних подій та їх вплив, економічні та політичні обставини, ми усвідомлюємо, що свобода є пріоритетною ціллю для українського народу й найважливішою цінністю, яку потрібно зберегти. В контексті поняття соціальної взаємодії концепт свободи неодноразово був об'єктом вивчення політичних та соціальних наук.

Нагомість з огляду на те, що однією з найважливіших універсалий у межах вивчення мовних явищ є взаємозв'язок мови й мислення, тому важливо підкреслити, що «мисленеві особливості етносу виступають своєрідним узагальнювальним, категоризувальним і концептуалізувальним «фільтром», який поступово окреслює архітектоніку мовної картини світу» [4, с. 416]. Ганна Вежбицька підкреслювала, що «поруч із величезним обсягом понять, специфічних для певної культури, існують також певні фундаментальні поняття, які лексикалізуються в усіх мовах світу... Мовні й культурні системи значною мірою відрізняються одна від одної, але існують семантичні й лексичні універсалиї, котрі вказують на спільну понятійну основу, на якій ґрунтується людська мова, мислення і культура» [5, с. 321–322].

Якщо розглядати концепт свободи в рамках мовної картини світу українців, то він перебуває в його епіцентрі. Тож важливо вивчити його у взаємозв'язку із поняттями національної ідентичності, громадянських та культурних цінностей.

Тож за допомогою когнітивно-дискурсивного підходу ми розглянемо концепт як ментальний елемент, який відтворює частину реальності та допомагає у класифікації об'єктів дійсності.

Предметом нашої розвідки є засоби вербалізації концепту «свобода» в україномовному політичному дискурсі, виокремлених із низки промов третього Президента України – Віктора Ющенка.

Актуальність дослідження зумовлена пріоритетністю свободи, як «ключової категорії ціннісного виміру людського буття, найвищої та абсолютної цінності» [6, с. 39].

Мета цієї розвідки полягає у встановленні лексичних засобів вербалізації концепту «свобода» у дискурсі промов та політичних текстів третього Президента України Віктора Ющенка. Це передбачає формування певних **цілей**, а саме:

– дослідити головні теоретичні ознаки політичного дискурсу;

– виявити засоби вербалізації концепту.

Виклад основного матеріалу. Одним із ключових понять політичної лінгвістики є політичний дискурс, предметом вивчення якого є політико-мовні відносини. З огляду на методологічну різноманітність немає одностайної термінології та єдиної основи у вивченні політичного дискурсу. Адже існує безліч інтерпретацій цього поняття. У дослідницькій базі щоразу з'являються нові теоретичні підходи до вивчення цього явища. Тому необхідно окреслити деякі з них:

На думку Л. Славової, політичний дискурс «може бути визначений як сукупність усіх мовленнєвих актів, а також правил публічної політики, які оформилися згідно з існуючими традиціями та отримали перевірку досвідом» [7, с. 67].

Ф. Бацевич вважає, що політичний дискурс – це «вид дискурсу, спрямований на майбутній контекст. Моделює інтереси

суспільства, тобто він формується авторами і «споживачами», оскільки їх очікування і бажання «вмонтовані» в ньому. Часто дискурсивні вміння політика важать більше, ніж його особистісні риси [8, с. 158].

Політичний дискурс – це конкретний вияв політичної комунікації, що передбачає актуалізацію політичного тексту в комунікативному акті взаємодії політичного суб'єкта (політика, політичної сили, влади) та об'єкта (аудиторії, електорату, виборця) [9, с. 12].

Оперуючи поняттям політичного дискурсу, К. Серажим вважав, що політичний дискурс – це «мовна практика, здійснена в політичному просторі (сукупність екстралінгвальних чинників, які впливають на формування політичного дискурсу)» [10, с. 177].

Г. Вусик та О. Антонюк апелюють до думки, що «політичний дискурс є багатоплановим явищем, основними компонентами якого є текст (в усній або письмовій формі), екстралінгвальний контекст (мета, обставини, ситуація, спосіб та час реалізації), наявність адресанта і адресата, які взаємодіють. Основною ознакою політичного дискурсу є його інституційність, а важливою рисою є його опосередкованість ЗМІ та засобами масової комунікації [11, с. 217].

Варто наголосити, що політичний дискурс є міждисциплінарним поняттям, яке перебуває в епіцентрі інтересів та дискусій як політологів, так і лінгвістів. Адже зацікавлення науковців із зазначених сфер є рівнобіжними. Спроби дослідити це явище представниками обох царин зводяться у підсумках до думки, що «політологія концентрує увагу на мисленні політиків та його схильності до маніпулювання свідомістю електорату, а лінгвістика цікавиться мовною поведінкою політиків, механізмами створення політичних текстів різних альянзних стратегій» [12, с. 234–235].

Маніпулювання думками виборців здійснюється шляхом задіявання мови як механізму контролю та соціального тиску. З огляду на це, дослідники політичного дискурсу заглиблюються у вивчення мовної поведінки політиків, застосування ними різних маніпулятивних та риторичних прийомів, мовних стратегій і тактик переконання, адже «мовленнєвий вплив становить комунікативно-психологічну сутність маніпуляції, спрямований на зміни в соціально-психологічній структурі суспільства або на стимуляцію прямих соціальних дій через вплив на психіку членів певної соціальної групи або суспільства в цілому» [13, с. 516].

У системі державного управління комунікація відіграє важливу роль і у внутрішніх процесах, і у зовнішній політиці держави. Зокрема тому, що часто та інформація, яку виголошують політики у середовищі країни, стає здобутком міжнародної спільноти.

Загальновідомо, що політики залучають до написання текстів для публічних виступів спічрайтерів. До досвіду взаємодії із фахівцями з написання промов вдавався й Віктор Ющенко. Проте з огляду на високий рівень ораторської майстерності, розвинений інтелект та загальний ступінь освіченості, здебільшого в тексти, написані фахівцями, Президент втручався, оскільки, зважаючи на успішну публічну комунікацію, хотів формулювати власні думки у такому форматі, у якому вважав за потрібне, тож активно працював над власними текстами. За словами Данила Лубківського (одного зі спічрайтерів третього Президента України, керівника головної служби комуніка-

ції секретаріату Президента (2006–2010 рр.), «у виступах, які приурочені до важливих дат і подій і які несуть «нові посили» суспільству, ключову роль відіграє Ющенко. Він – автор, задає тон, формулює головні тези. Важливий внесок робить ціла команда людей – експерти Секретаріату, учені, профільні фахівці. Вони готують базовий аналіз, прогнози, дають статистику. Наше завдання – об'єднати бачення Президента й експертну оцінку» [14]. Зважаючи на власні інтелектуальні можливості та допомогу експертів, Вікторові Ющенку вдавалось доносити цінність своїх ідей до народу, чути та розуміти виборців.

Оскільки концепт «свобода» ми розглядатимемо крізь призму когнітивно-дискурсивного підходу, тож варто найперше звернутися до розуміння та тлумачення цього поняття.

У монографії «Концепти українського дискурсу» Віталій Кононенко, досліджуючи проблеми лінгво-культурного вивчення духовно-ціннісних концептів, фіксує такі тлумачення слова «свобода»: 1) одна з функцій людської психіки, яка полягає насамперед у владі над собою, керуванні своїми діями й свідомому регулюванні своєї поведінки; 2) бажання, хотіння; 3) право розпоряджатися на свій розсуд; влада; 4) відсутність обмежень; 5) свобода, незалежність; протилежне – неволя, рабство; 6) (іст.) звільнення селян від кріпацтва [15, с. 29].

Словник української мови подає такі значення: 1) відсутність політичного й економічного гноблення, утиску й обмежень у суспільно-політичному житті якого-небудь класу або всього суспільства; воля; 2) перебування не під арештом, не ув'язненим, не в неволі і т. ін.; 3) життя, існування і т. ін. без залежності від кого-небудь, можливість поводитися на свій розсуд; 4) можливість діяти без перешкод і заборон у якій-небудь галузі; 5) філософська категорія – можливість вияву суб'єктом своєї волі в умовах усвідомлення законів розвитку природи і суспільства; 6) легкість, відсутність утруднень у чому-небудь; 7) простота, невимушеність у поведінці; 8) вільний від праці час [16].

Тож у політичному дискурсі номінація концепту «свобода» реалізується за допомогою лексеми «свобода», яка виступає найменуванням цього концепту.

Опираючись на зазначені лексикографічні матеріали, можемо стверджувати, що синонімом ключової лексеми *свобода* буде *воля*, що входить до ядра цього концепту. *Демократія, суверенітет, незалежність, перемога, самостійність, вибір* є розширенням синонімічного ряду лексем, що належать до ядра концепту *свобода*.

Варто зазначити, що існують підходи, які розглядають «свободу» як окремий етнокультурологічний концепт. Окрім того, для українців характерно вкладати певні додаткові відтінки значення у це поняття, адже впродовж віків свобода була втіленням їхнього національного прагнення та заклик до рішучості.

Слід також зауважити, що в контексті соціально-політичних процесів в українському суспільстві «абсолютизація поняття свободи пов'язана з розумінням волі як компонента політичної боротьби, як вияву “національного духу”; поняття «воля» за таких умов може одержувати визначення національна» [15, с. 32]. Хоч ці слова не є тотожними, адже *свобода* визначається станом духу, а *воля* станом душі, однак концепт *свобода* об'єктивується у мові саме домінуючим синонімом *воля*: «*Ми обрали незалежність. Бо ми є нащадками поколінь, які віками*

мріяли про Українську державу, здобували волю своїм потом і кров'ю. Українська держава відбулася, наш вибір це підтвердив. Наша перемога – це свято української державності» [17]. Засобами вербалізації концепту *свобода* є також лексеми: **незалежність**: «*Сьогодні Україна вільна і незалежна, ми скинули з плечей тягар минулого! Більше ніхто не посміє вказувати нам, як жити і кого обирати. Я став президентом волею народу*» [17], **перемога**: «*Мужній отір розбудив наші душі. Всі ми відчули себе громадянами України. У нас прокинулися гідність, благородство і милосердя. Озброєний лише вірою і переконанням, народ здобув прекрасну мирну перемогу. Це перемога свободи над тиранією, права над беззаконням, майбутнього над минулим»* [17], **демократія**: «*Ми з вами вже зробили незворотний крок до демократії. Тільки демократія оберігає найцінніше для людини – її родину і дітей, мир і спокій, працю і достаток. Тільки в демократичній державі найвищими цінностями є людська гідність, свобода, рівність і солідарність. Тільки в демократичній Україні яскрава палітра мов, культур і поглядів стане багатством цієї країни»* [17], «*Ми – вільна і демократична країна. У минуле відійшла система політичної цензури, переслідувань. Двічі на вільних виборах до влади приходила опозиція. Це – реальні докази і dokonані факти існування демократії і свободи»* [18], **вибір**: «*Присягаю – кожен зможе вчити дитину мовою батьків. Кожен зможе молитися у своєму храмі. Усім буде гарантоване право на власну думку. Ми будемо чути один одного, бо у нас буде свобода слова і незалежна преса. Всі будуть рівними перед законом. Незалежний суд захистить права кожного. Я бачу Україну державою, керованою верховенством права»* [17], **суверенність**: «*Сьогодні ми вишануємо найбільше творіння української нації – незалежну і вільну Українську державу. Я пишаюся нацією, до якої маю честь належати. Нам вистачило сили і єдності зробити цей незворотний крок. Ми обрали державність як призначення для своєї землі і як талан для кожного з нас»* [19], **самостійність**: «*Самостійна Україна залишалася метою життя мільйонів наших співвітчизників, розкиданих по далеких світах. Заради неї вони берегли в собі все українське. Вони несли світові правду про Україну, простягали руку допомоги, разом з нами раділи нашій перемозі»* [19].

Найуживанішими дієслова, що виражають дію щодо прагнення свободи та вербалізують її, є: **здобувати, добитися, обрати, вірити, творити**: «*Ми обрали свободу, бо не може тиранія панувати над спадкоємцями козацької республіки, де це триста років тому була написана перша в світі Конституція»* [17].

У політичному дискурсі концепт «свобода» вербалізується також за допомогою метафор, які нерідко можна зустріти у промові Віктора Ющенка. Когнітивна лінгвістика розглядає метافору як процес перенесення когнітивної моделі, яка зазвичай асоціюється з певною мовною формою, з однієї концептуальної сфери на іншу. Так, наприклад, метафора «*стати господарями на своїй землі»* [20] переносить значення слова «господар» із буквального розуміння володіння землею або матеріальними ресурсами на концептуальне розуміння: набуття контролю, впливу над життям чи обставинами. Тож ідею господарювання використано як символ контролю, свободи та відповідальності. «*Велика честь звертатися до вільних людей, які тримають в руках не лише український прапор, але й долю своєї країни»* [17] у цьому виразі переноситься значення фізичної дії «три-

мати в руках» на концептуальну сферу, що стосується впливу чи відповідальності за майбутнє країни. Це метафоричне зображення акцентує на активному контролі та важливості дій «вільних» громадян щодо національної долі та ідеї нації. «В Україні немає і не буде альтернативи українській мові як мові державній та мові офіційного спілкування. Це мова нашої свободи. Але жоден громадянин не відчує дискомфорту у праві говорити рідною мовою, жити чесно і заможено на українській землі» [20] у цій метафорі позначене не лише мовлення чи система комунікації. Це передусім образ, що уособлює саму ідею свободи чи спосіб її вираження.

Висновок. Отже, можна стверджувати, що концепт «свобода» вербалізується у політичному дискурсі у розгалуженому номінативному полі, де номінація концепту «свобода» охоплює ім'я, словосполучення, синоніми. У аналізованих текстах промов третього Президента України також є чимало метафоричних конструкцій на позначення вказаного концепту. Намагаючись проникнути у глибини свідомості виборця, Віктор Ющенко використовував різні ефективні комунікативні стратегії. У процесі вербалізації концепту «свобода» політик демонстрував власну візію сучасних викликів для країни, патріотизм та любові до Батьківщини.

Література:

1. Приходько А. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.
2. Нагорна Л. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. Київ : Світогляд, 2005. 315 с.
3. Ликіна В. Когнітивно-риторичні моделі втілення концепту демократія у промовах президента Байдена. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Том 32 (71). № 3. С. 169–174.
4. Скрипник Н. Зв'язок мови й мислення як основа концептуального аналізу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови. 2011. Вип. 7. С. 416–418.
5. Wierzbicka A. Semantics, culture and cognition. Universal human concepts in culture/ Specific configurations. New York : Oxford university press, 1922. 487 p.
6. Каліщук Д., Славова Л. Мовна особистість лідера у дзеркалі політичної лінгвоперсонології : США – Україна. Житомир : Видавництво ЖДУ ім. Івана Франка, 2012. 360 с.
7. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 342 с.
8. Кондратенко Н. Український політичний дискурс : текстуалізація реальності : монографія. Одеса : Чорномор'я, 2007. 156 с.
9. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність [на матеріалах сучасної газетної публіцистики] : монографія. Київ : Національний університет ім. Тараса Шевченка, 2002. 392 с.
10. Вусик Г., Антонюк О. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2020. № 12. Т. 2. С. 213–217.
11. Бутова І. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. Вісник Львівського університету. Серія: Іноземні мови. 2009. Вип. 16. С. 232–238.
12. Масель Ю. Загальна характеристика стратегій та тактик маніпулювання в англійській політичній рекламі. Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2012. У 2 ч. (105). С. 514–519.
13. Про президента Ющенка і його спічрайтерів. Українська правда. 2005 URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2005/08/28/3012797/> (дата звернення: 17.09.2024).
14. Кононенко В. Концепти українського дискурсу : монографія. – Київ ; Івано-Франківськ : Плай, 2004. 248 с.
15. Тлумачний словник української мови. 2005 URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%81%D0%B2%D0%BE%D0%B1%D0%B4%D0%B0> (дата звернення 19.11.2024).
16. Промова Президента України Віктора Ющенка на Майдані. Українська правда. 2005 URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2005/01/23/3006391/> (дата звернення 19.11.2024).
17. Промова Президента України Віктора Ющенка з нагоди 18-ої річниці Незалежності України. Головна Служба інформаційної політики. 2009 URL: https://uk.wikisource.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0_%D0%AE%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D0%B7_%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8_18-%D0%B8%D1%85_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD_%D0%9D%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%B%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8 (дата звернення 19.11.2024).
18. Ющенко В. Україну буде кожен з нас: Виступ Президента України на Майдані Незалежності 24 серп. 2005 р. Урядовий кур'єр. 2005 URL: https://uk.wikisource.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0_%D0%AE%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D0%B7_%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8_18-%D0%B8%D1%85_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD_%D0%9D%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%B%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8 (дата звернення 19.11.2024).
19. Ющенко В. Промова Президента з нагоди 15-ої річниці Незалежності України 24 серпня 2006 року. Львівська газета. 2006. С. 5 URL: https://uk.wikisource.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0_%D0%AE%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D0%B7_%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8_15-%D0%B8%D1%85_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD_%D0%9D%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%B%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8 (дата звернення 19.11.2024).

Kovaliv S.-M. Verbalization of the concept of FREEDOM in political speeches by Viktor Yushchenko

Summary. Problems of verbalization peculiarities of the concept of freedom in political discourse on the material of speeches of the third President of Ukraine, Viktor Yushchenko have been analyzed in the proposed study. It is emphasized that the communication of the politician is embodied through the linguistic and stylistic properties of political rhetoric, as well as directly through the means of reflecting the mental world of an individual in language. Given that freedom in the system of values of the Ukrainians occupies the highest

level and belongs to the foundations of political discourse, it has been emphasized that this concept is fundamental. The purpose of this investigation is to establish the lexical means of verbalization of the concept of “freedom” in the discourse of speeches and political texts of the third President of Ukraine, Viktor Yushchenko. The implementation of this goal involves the formation of certain tasks: 1) to investigate the main theoretical features of political discourse; 2) to identify means of verbalization of the concept;

Relevance of the work is due to the priority of freedom as the “key category of the value dimension of human existence, the highest and absolute value”.

The research outlines the concept of political discourse as one of the key categories of political linguistics. The importance of this concept is emphasized, since the subject

of its study is political and linguistic relations. A number of theoretical approaches to the study of this phenomenon are outlined. Successful public communication of the president is emphasized. Given the excellent level of oratory skills, high intelligence and general educational level, he mostly intervened in texts written by specialists, because striving for successful public communication, he wanted to formulate his own thoughts in a format in which he considered necessary. After all, the said plays an important role in both the foreign policy and internal processes of the state. The core of the concept of “freedom” in Viktor Yushchenko’s political discourse has been clarified and the meaning of this concept has been clarified on the basis of representative words.

Key words: political discourse, concept, core, synonymous expansion, verbalization, freedom, public speeches.